

דוח ביקורת

הסע חניכים לאילת ע"י "בני המושבים"

1. כללי

ב 13.12.2015 ערך מבקר המועצה, בעקבות מידע שהתקבל, ביקורת על הבחירה במסיע והפיקוח על הנהגים בטיול לאילת שערכה תנועת "בני המושבים" (להלן – "התנועה" ו "בני המושבים").

המועצה מקיימת במהלך השנה התקשרויות בהיקפים לא מבוטלים, גם עבור תנועת "בני המושבים" שבאגף החינוך. בהליך הנסקר בדוח זה התקשרה המועצה עם מסיע, מבלי לבדוק האם הנהגים הנם בעלי אישור על העדר עבירות מין. הביקורת העלתה, ממידע שהתקבל, כי אחד הנהגים הוא עבריין מין. לאור המידע שהעבירה הביקורת הוחלף הנהג.

הביקורת קיימה לצורך עבודתה שיחות עם ראש המועצה, מנכ"ל המועצה, מנהלת אגף החינוך, מנהלת מחלקת חינוך, קב"ט המועצה, קב"ט מוס"ח, רכז התנועה וכן עיינה במסמכים.

2. הליך הצעות מחיר

ב 12.12.2015 בלילה (מוצ"ש) יצא הסע של בני המושבים לאילת (3 אוטובוסים). היקף הכספי של הרכש חייב בהליך הצעות מחיר.

2.1 בקשה להציע הצעות

המועצה הפיזה ב 12.11.2015 בקשה להציע הצעות (בל"ה), ל 3 אוטובוסים. מעיון בבל"ה האמורה עולה כי למרות שאישור על העדר עבירות מין הוא תנאי סף, תנאי זה לא נכלל בהצעה. הביקורת מעירה כי יש לקבוע בבל"ה תנאי סף מהותיים כגון דא.

2.2 הבחירה בזוכה

כאשר ישנם הצעות זהות, ציינה בעבר הביקורת שיש להעדיף לקיים עם הזוכים התמחרות. מבדיקה שערכנו עלו הממצאים הבאים:

א. הוגשו 6 הצעות מחיר (מ.א. גל ספורט ונופש בע"מ, דברת, המטייל נתניה, ערבה אבנר, תורבוס, מטיילי קדימה).

ב. ההצעות הזולות ביותר הנן של מטיילי קדימה והמטייל נתניה – 6,500 ₪ לאוטובוס – הצעות זהות.

ג. החלטת הועדה הייתה "כיוון שאין שוני בין ההצעות השונות, ההעדפה בניהם היא בהמלצת אגף החינוך- הוחלט על המטייל נתניה. יצוין כי החלטה זו, נבחנה ואושרה על-ידי היועמ"ש למועצה.

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

הערות הביקורת:

- 1) גם במקרה הדומה אליו נחשפה הביקורת, נמצא כי אגף החינוך "העדיף" את אותו מסייע (ראה דוח נת"צ – תלונה של רוני דעבול).
- 2) לדעתנו, הכלל שצריך להיות, ויש לשקול אף לציין זאת בבל"ה, הוא כי בהינתן הצעות זהות, תערוך המועצה התמחרות בין אלה שהצעתם זולה.
- 3) מעבר לאמור, קיים פוטנציאל חסכון במקרה שבו המועצה עורכת התמחרות.

3. בדיקת נהגים**3.1 הנורמה**

סעיף 2 לחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, תשס"א-2001 (להלן – "החוק") קובע, כדלקמן:

(א) מעסיק לא יקבל לעבודה במוסד ולא יעסיק בעבודה במוסד, בגיר שהורשע בעבירת מין שאותה ביצע בהיותו בגיר.

(ב) בגיר שהורשע כאמור בסעיף קטן (א) לא יעסוק בעבודה במוסד.

(ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-1(ב) יחולו ממועד ההרשעה בעבירה לפי הוראות סעיף קטן (א) ועד 20 שנים לאחר ההרשעה, ואם נידון למאסר – 20 שנים לאחר שחרורו של הבגיר מבית הסוהר בשל אותה עבירה.

"עבודה" - בין בתמורה ובין בהתנדבות, לרבות במתן שירותים, המאפשרת למבצעה, במסגרת עבודתו, להיות בקשר קבוע או סדיר עם קטינים, עם אנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית או עם חסרי ישע;

3.2 בדיקה

המועצה חייבת לאור הוראות החוק, ולאור הנחיות משרד החינוך, בטרם אישור לנהגים לצאת, לבדוק את הנהגים, ששולח המסייע. הבדיקה צריכה להקיף, בין היתר, גם קיומו של אישור על העדר עבירות מין. אשר על כן בדקה הביקורת האם בדיקות אלה התקיימו. להלן הממצאים:

א. נמצא כי למרות הערות הביקורת בעבר (ראה דוח מבקר המועצה 2014) אגף החינוך לא פנה למחלקת ביטחון כך שהן קב"ט המועצה והן קב"ט מוס"ח לא מודעים כלל לקיומו של ההיסע. נציין כי באם הנושא היה מדווח לביטחון אזי היה קב"ט מוס"ח מנחה את רכז הטיול לקיים בנושא בדיקות ולדווח לו, או לחילופין הקב"ט בעצמו היה עורך את הבדיקות הללו.

ב. משיחה שקיימנו עם מנהלת מחלקת החינוך עולה כי הגורם היחיד שבדק את הנהגים הוא רכז התנועה, "ואין מצב שהדבר לא תקין".

ג. משיחה עם רכז התנועה עולה כי לא בוצעה בדיקת קיומו של אישור על העדר עבירות מין.

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

ממצאים אלה מעלים כי נושא היציאה לטיול לאילת לא נבדק כנדרש, וכי מחלקת הביטחון כלל לא עורבה בהליך. הביקורת חוזרת ומציינת כי פעילות חוץ של תנועת בני המושבים מחייבת בהתייעצות/בחינה של מחלקת הביטחון.

3.3 העסקת עברייני מין

ממידע שנמסר לביקורת עולה כי אחד מנהגי האוטובוס, שהשתתף בהיסע התנועה לאילת, וששמו נמסר לביקורת, הוא עברייני מין.

בעקבות דברים אלה פעל מבקר המועצה ליצור קשר עם רכז התנועה, אך הלה לא ענה לטלפון ולא השיב להודעת SMS ששלח המבקר. לאור האמור התקשר מבקר המועצה לראש המועצה והעביר לו את הפרטים. בעקבות האמור הושגו פרטי הנהגים ונמצא כי אכן הנהג שאת פרטיו העביר מבקר המועצה הוא עברייני מין וכי עקב כך לא ניתן להוציא בגינו את האישור הנזכר.

3.4 קשר עם התנועה בזמן טיולים

למרות שהמועצה מעמידה לו טלפון נייד, ולמרות שהיקף האחריות המוטל עליו רחב, רכז התנועה אינו זמין כדרך קבע בנייד. הדבר קריטי בעת יציאה לטיולים/מחנות. הביקורת ניסתה ליצור עם הרכז קשר לא אחת, ללא הועיל. רק כאשר בקשנו התערבות של לשכת מנכ"ל חזר הרכז והתקשר למבקר.

הסברי הרכז כי הוא עסוק לא יכולים לעמוד. לא יעלה על הדעת מצב שבו עובד מועצה האחראי על מאות ילדים/נוער לא יהיה זמין בטלפון. ומה יקרה אם לדוגמה קב"ט המועצה יבקש להזהיר מאסון?

מצב זה שבו הרכז לא זמין הפך לאור התנהלות התנועה לנורמה. שהביקורת פנתה לגורמים שונים במועצה, נמסר כי אין לצפות לכך שהרכז יענה, וגם בשיחה שקיימנו עמו עלו דברים דומים.

הביקורת רואה בממצא זה עדות להתנהלות הלא נחרצת, שאומנם השתפרה למן הביקורת הקודמת שקיימנו כאמור אשתקד, כלפי רכז התנועה. לא ניתן להשלים עם מצב שזו עובד מועצה אחראי על בני נוער ולא ניתן ליצור עמו קשר.

4. הטיפול בהפרה

4.1 צעדים שננקטו בעקבות הביקורת

בעקבות הביקורת נמסר כי הוצאה למסיע על אתר דרישה להחליף נהג, וכי הורה מלווה התבקש ללוות את הנהג. הביקורת דווחה כי 7 שעות לאחר פנייתה, הוחלף הנהג וזה שללא האישור עזב את המקום.

4.2 השלכות רחב

כיוון שהמסיע הנו קבלן של המועצה המבצע עבורה גם הסעות תלמידים למוס"ח נדרש לדעת הביקורת לבוא עמו בדברים כדי להבטיח שמקרים כגון דא לא ישנו. יצוין כי ע"פ דברים שמסר לנו רכז התנועה, הנהג המורשע הסיע גם בעבר טיול של התנועה וכן הוא מסיע תלמידים לתיכון. פרטים אלה סותרים את טענות המסיע בשימוע שנערך באגף החינוך. פרטים אלה העברנו על אתר לגורמים במועצה, ובעקבות זאת דווח הנושא, כך נמסר, למשכ"ל ויבוצע עמם ועם המסיע שימוע (ראה סעיף 4.3 בהמשך).

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

4.3 בירור עם המסיע

מחלקת החינוך ערכה ב 16.12.2015 בירור עם בעל חברת המטייל נתניה, בו סוכם:

1. הנהג התקבל לעבודה בחברת המטייל נתניה שבועיים לפני הטיוול, התבקש על ידי קצין הבטיחות לחתום על טופס מיוחד המעיד על יושרו במשטרה.
  2. עד למועד הטיוול הטופס לא הגיע חתום לחברה.
  3. הנהג התקבל לעבודה על ידי קצין הבטיחות, לאחר שעבד בחברת קווים, וכן בשל היותו בן של נהג ותיק ומסור.
  4. חברת המטייל מודה שלא היה צריך להעסיקו עד לקבלת האישור המשטרתי.
  5. בשל אירוע זה, הושעה הנהג מעבודתו עד לשימוע. באם לא יגיע האישור המשטרתי, יפוטרו קצין הבטיחות ננזף והושעה לשבועיים מעבודתו.
  6. באותו אירוע, נשלח נהג חלופי לאילת, תוך תקשורת מהירה, זמינה ומידית עם חברת המטייל.
- מחלקת חינוך מבקשת להתריע על אירועים שכאלה בפני חברת המטייל נתניה. מחלקת החינוך מבקשת מחברת המטייל, לדווח על כל נהג חדש, שאינו מופיע ברשימת הנהגים שאושרו על ידי המשטרה, בטופס המצוי ברשות המחלקה. להבא, מבחינת התארגנות לטיולים, יונחה אחראי הטיוול לבדיקת רישיונות, אישור קצין בטיחות ואישור משטרה. המועצה ומחלקת החינוך רואים בחומרה אירוע זה ומקוים שלא ישנה בעתיד.

הביקורת העירה כי לאור חומרת הדבר לא ניתן להסתפק בהליך שבוצע באגף חינוך, כי מעשהו של המסיע חמור בכל קנה מידה ומהווה עבירה פלילית, כדלקמן:

- **המועצה** - עברה לכאורה על סעיף 3(א) לחוק לפיו מעסיק לא יקבל בגיר לעבודה בטרם קיבל אישור ממשטרה על העדר עבירות מין – עבירה שדינה קנס של עד 73,000 ₪.
- **המסיע/הנהג** - הואיל והחברה העסיקה (ו/או הנהג נהג) ללא האישור הנזכר אזי לכאורה נעבר עבירה שדינה – שנת מאסר.

פעולה כנ"ל נדרשת בייחוד לאור העובדה שכאמור המסיע מספק למועצה שירותי הסע תלמידים למוס"ח, ומכיוון שהבקרה בחברה זו, כפי שעולה מהשימוע ("הנהג התקבל לעבודה על ידי קצין הבטיחות, לאחר שעבד בחברת קווים, וכן בשל היותו בן של נהג ותיק ומסור. חברת המטייל מודה שלא היה צריך להעסיקו עד לקבלת האישור המשטרתי"), אינה יעילה.

לאחר הערות הביקורת, דווחו כי מנכ"ל המועצה נקט בצעדים הבאים:

- (1) הוגשה תלונה במשטרה
  - (2) הנושא הועבר לבדיקת היועמ"ש למועצה
  - (3) הנושא דווח למשכ"ל
  - (4) נעשתה פניה למשכ"ל לערוך למסיע שימוע בהשתתפותם (כי המסיע הוא זכיון של משכ"ל)
- הביקורת רואה בחיוב את הצעדים הנוספים שננקטו ומציינת כי הפרות אלה, לא זו בלבד שהם מנגדים לחוק אלא הם חושפים את החניכים לסיכונים, וככאלה הם מחייבים בצעדים מתאימים.

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

5. רכש גפ"מ

בעקבות אירועי מחנה פסח 2014, שבגינם כאמור ערך מבקר המועצה ביקורת מקיפה על תנועת "בני המושבים", נחשף כי התנועה הפעילה מערכת גז לבישול (להלן – "גפ"מ"), ללא אישור טכנאי, ותוך שינוע בלוני גז באוטובוסים (ראה דוח מבקר המועצה 11). בבדיקה שערכנו בטיול לאילת 2015 נפלו פגמים בהתנהלות החינוך בטיול, בכל הקשור לרכש והפעלת גז לבישול, כדלקמן:

5.1 דיווח לאגף תפעול

כדי להבטיח קיומה של בקרה יעילה על התנועה נדרש, כפי שכל פעילות הכרוכה בהוצאת ילדים מהמתקן חייבת בדיווח מבעוד מועד לביטחון (שיאשר ויפקח על ההיבטים הביטחוניים והבטיחותיים), שימוש בבלוני גז ידווח לאגף תפעול (שיבטיח כי מערכת הגז עומדת בכל הוראות החוק וכללי הבטיחות).

מבדיקה נמצא כי כל הליך רכש הגז והשימוש נעשה ללא ידיעה וטיפול של אגף תפעול. אמרנו, חזרנו ואמרנו, כי באופן שבו התנועה פועלת, חייבים לנקוט בצעדים אלה כדי לצמצם סיכונים. לדעתנו רק אגף תפעול, שלו הידע והמומחיות בתחומים כגון דא, יכול להבטיח אי הישנות הפרות של כללי בטיחות בשימוש במערכות גפ"מ.

בפועל רכש גפ"מ נערך על-ידי רכז התנועה ללא ידיעה ו/או תיאום עם אגף תפעול.

5.2 היערכות מאוחרת

למרות שהטיול לאילת תוכנן חודשים מראש ורכז התנועה פנה לדבריו בנושא לאגף עוד ב 9/2015, ההזמנה אושרה ב 14.12.2015, דהיינו יומיים לאחר שהטיול החל.

5.3 רכש מספק המחייב בשינוע הגז ע"י המועצה

נקבע (ראה: הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך תשס"ב ב/6, י"ט שבט תשס"ב, 1 בפברואר 2002), לאור ההגבלות הבטיחות החלות, כי בלוני הגז ירכשו מספק גז הקרוב למחנה, במקום לרכוש בלוני גז ליד המועצה, מה שמחייב בשינועם ברכבים מן הישוב אל המחנה, כדלקמן:

ב. הובלת המכלים למחנאות (גזיות ומכלי גז מרכזי)

- 1) הובלת מכלי הגזיות למחנאות תיעשה בארגז סגור ממתכת/מרשת קשיחה, כדי שהמכלים לא יעופו בעת שרפה ויהיו מוגנים מפני פגיעה.
- 2) הארגז ובו מכלי הגזיות יונח או על גג הרכב המוביל או בתא מטען המיועד לציוד כלשהו. בתוך הארגז לא תהיה יותר מכמות מצטברת של 30 ק"ג גז, ובתוך הרכב לא יהיה יותר מארגז אחד.
- 3) מכלי גזיות שיש בהם שסתום ביטחון יש להוביל רק במאונך, כלומר עומדים, ובשום אופן לא בשכיבה.
- 4) מכלי גז מרכזי יוסעו ברכב נפרד, המיועד להובלת ציוד ואשר אינו מסיע נוסעים.

מעבר לכך נקבע בחוזר האמור כי על ציוד הגז בו נעשה שימוש, שברובו הוא מיטלטל (כלבי גז), יבדק על-ידי טכנאי מוסמך בטרם השימוש, וזאת כנדרש, כדלקמן

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

א. כללי

- 1) ככלל יש להימנע משימוש במכלי גז למחנאות (בגזיות) בטיולים של בתי הספר לצורך בישולים וחימום מים. עדיף להשתמש בגז מרכזי.
- 2) המשקל המרבי של המכלים למחנאות יהיה 5 ק"ג.
- 3) מותר להשתמש במכלים למחנאות (בגזיות) אך ורק מהדגם המתנתק מהמכשיר. כלומר הדגם המאפשר הפרדה בין המכל לבין מכשיר הבעירה בלי ששארית הגז תשתחרר באופן חופשי לאוויר.
- 4) אם יש צורך להשתמש במכלים למחנאות, יש לוודא שהם תקינים על פי הוראות השימוש של חברת הגז.

כיוון ששינוע בלוני גז כרוך בסיכון ובכללי בטיחות, נדרש לרכוש גז מספק גז הסמוך למקום עריכת המחנה. כך יוצא שהספק מספק את הבלונים ישירות למקום בו נערך המחנה, והוא גם מבצע את בדיקת טכנאי. אין כל הגיון, והדבר חושף את המועצה לסיכונים, ברכישת גז מספק הקרוב למועצה, דבר המאלץ את המועצה לשנע בעצמה את הבלונים.

וידגש, בדיקת הטכנאי נדרשת לחיבור מערכת הגז. תכנון רכש הגז מהספק שנבחר (מתל-מונד) ובטח הרכש מקלנסואה, פגע ביכולת לבצע בדיקה מקיפה, והרי מערכת הגז הותקנה בערבה (מקום הטיול).

5.4 רכש גז בניגוד לנוהל הזמנות

לצורך רכש הגז הוצאה כאמור הזמנה. בפועל, למרות זאת, בלוני הגז לא נרכשו מהספק שהוצאה לו הזמנה (חיים אופירה מתל-מונד), אלא רכז התנועה רכש 2 בלוני גז מכיסו, מסוכנות פזגז בקלנסואה. לדבריו הוא עשה כן כיוון שהוא התקשר לספק, ואדם בשם תמיר מסר לו כי עקב מחסור בשוק הם לא מוכרים בלוני גז. יצוין כי לבקשתנו התקשרו ב 21.12.15 בנוכחות הביקורת לספק האמור מתל-מונד, ונמסר כי אין להם כל מניעה למכור בלוני גז (שאלו כמה בלונים או צריכים). היה על הרכז לפנות לממונה עליו, ככל שלדעתנו לא ניתן היה לרכוש את הבלונים מהספק שקיבל הזמנה, ולא להחליט על דעתו לרכוש בלוני גז מספק אחר - שאינו מוכר וללא הזמנה.

5.5 רכש בלוני גז ללא בדיקת טכנאי

כפי שניתן לראות בהמשך, ההזמנה נעשתה הן לבלוני גז והן לבדיקת טכנאי.

שם המזמין	כוכב מארק	הערות	גז עבור השתלמות סובלנות
עבור מח'	תנועות נוער	מספר:	
סמכתה	חד פעמי / חריג		
פריט	שם סעיף ת.	קוד תקציבי	פרטים
1: שרות	מחנה פסח	1828900782	בלון גז עבור השתלמות
2: שרות	מחנה פסח	1828900782	בדיקת טכנאי
יחידה מקבלת			
יחידה מקבלת			
סה"כ	510.00 ₪		
הנחת ספק	0 %		
סה"כ לפני מע"מ	510.00 ₪		
מע"מ	17 %	86.70 ₪	
סה"כ כולל מע"מ	596.70 ₪		

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

בפועל למרות ההזמנה, רכז התנועה, שרכש את הבלונים מספק אחר, לא שילם על בדיקת טכנאי, כי לדבריו גם כך מדובר בהוצאה גדולה (מכיסו). הואיל וכך חיבור בלוני הגז לצידוד הגז (כלבי גז) וכן הצידוד עצמו לא נבדק על-ידי טכנאי. הרכז ציין כי כלבי הגז הללו נבדקו ב 5/2015 (יציאה למחנה פסח) וכי תוקף האישור הוא שנה. הביקורת ציינה כי כיוון שמדובר במתקני גז מיטלטלים, נדרש לדעתה לבצע גם עתה את הבדיקה, מה גם שהדבר נדרש מכוח חוזרי מנכ"ל.

5.6 סיכום ומסקנות

כוונת המועצה שבלוני הגז יבדקו (ההזמנה יצאה לבלוני גז + בדיקת טכנאי), ויש לראות זאת בחיוב, ירדה בפועל לטמיון כיוון שרכז התנועה "עקף" את נוהל ההזמנה וביצע רכש מספק אחר כאשר הוא שילם מכיסו רק על הגז. כך שגם הבדיקות המינימליות שניתן היה לבצע, לא בוצעו.

הביקורת חוזרת ומתריעה כי דרך התנהלות התנועה, למרות הצעדים שננקטו, עדין חושפים את המועצה לסיכונים מהותיים וקריטיים, שיכולים להיגמר באסון. יש חובה, להקפיד לפעול ע"פ הכללים ולקיים בקרה על יחידה זו. הביקורת המליצה בעבר על שורה של צעדים שיש בכוחם כדי לסייע, ושומה על אגף חינוך לפעול כדי להביא לכך שהרגולציה על התנועה תצמצם באורח אפקטיבי את הסיכונים.

6. הערות חוזרות

יש לראות בדוח ביקורת זה כביקורת מעקב שהעלתה ממצאים דומים לאלה שהעלנו בעבר. הממצאים שבדוח זה שהעלנו בעבר הנם:

- (א) בקרה לא יעילה על תנועה בני המושבים;
- (ב) יציאה לטיול מבלי להבטיח כי תנאי החוק לכך מתקיימים;
- (ג) אי דיווח/שיתוף מחלקת הביטחון בהליך;
- (ד) חשיפת החניכים עקב האמור לסיכונים;
- (ה) רכש בלוני גז וחיבור מערכת גז ללא בדיקת טכנאי;
- (ו) שינוע בלוני גז למקום הטיול במקום למשוך זאת מספק הנמצא באזור המחנה.

בעקבות הביקורת שערכנו, ננקטו אשתקד בשורה של צעדים. לראשונה מחלקת הביטחון ואגף תפעול שולבו בהליך, ונקבעו נהלים. ברם ממצאים אלה שהעלנו במסגרת ביקורת זו מצביעים על כך הן התכנון והן הבקרה על התנועה אינם אפקטיביים. יש לנקוט בצעדים על מנת למנוע הישענות מקרים כגון דא של הפרת הנהלים והחוק שחשופים שלא לצורך את המועצה והנוגעים בדבר לסיכונים.

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

7. סיכום ומסקנות

במוצ"ש ה 12.12.2015 ההחלה התנועה להיערך ליציאה לטיול בן 3 ימים לאילת, כאשר ההיסע יצא ב 2 לפנות בוקר. ההיסע כלל 3 אוטובוסים שהסיעו למעלה מ 120 בני נוער (סה"כ 145 איש).

הסע בני נוער וילדים מחייב בעמידה בכללים ותנאים רבים ובהם שכל נהג יש אישור על העדר עבירות מין.

פעילות של "בני המושבים" מחוץ למתחם התנועה מחייבת ע"פ כללי המועצה, שנקבעו לאור המלצתנו בדוח ביקורת שערכנו על התנועה ב 2014, בפניה למחלקת בטחון במועצה. בפועל, למרות החובה האמורה, הטיול לא דווח למחלקת הביטחון. בעקבות האמור הבדיקות לנהגים ולאוטובוסים לא נערכו כנדרש.

ב 11:00, דהיינו 9 שעות לאחר שהטיול החל ובני נוער היו באזור אילת, קיבל מבקר המועצה מידע לפיו אחד הנהגים נעדר אישור על עבירות מין. בעקבות האמור פנה המבקר טלפונית לראש המועצה (המועצה הייתה באותו יום בטיול עובדים בדרום) ומסר לו את הפרטים, וכי ציין שרכז התנועה לא עונה לטלפונים. בעקבות האמור העביר ראש המועצה (שעלה בידו ליצור קשר) את פרטי הנהגים למשטרה, ואכן נמצא כי אחד הנהגים, שאת שמו העביר מבקר המועצה, הוא עבריין מין ועקב כך לא ניתן להוציא בגינו את האישור הנזכר. הנהג, שלמן הצהרים הושם עליו מלווה, הוחלף ב 18:00 ועזב את המקום. אין לקבל בעניין זה, לדידה של הביקורת, כל הסבר, טענה או נימוק, והכללים שהופרו חשפו את הנוכחים לסיכונים.

בניגוד לדברי המסיע בשימוע שנערך לו באגף החינוך, לפיו הנהג העבריין התחיל לעבוד אצלו "שבועיים לפני הטיול", לביקורת נמסר כי הנהג ביצע גם אשתקד הסע של "בני המושבים", וכן הוא מסיע תלמידים למוס"ח.

כאמור מספר שעות לאחר פנית הביקורת דוחנו כי הנהג הוחלף וכי עד אז הורה מלווה הוצמד לנהג. יש לציין לחיוב את הטיפול המהיר בבדיקת כשירות הנהגים במשטרה, ונקיטת פעולות כדי להחליף את הנהג ולאבטח את המקום. יחד עם זאת רואה הביקורת בחומרה רבה את התנהלות הדברים הבאים ומעירה, כדלקמן:

1. אגף החינוך כשל בכך שלא דיווח מבעוד מועד לקב"ט המועצה על הטיול.
2. אגף החינוך כשל בכך שהוא לא בדק לעומק את כשירות הנהגים ולא וודא כי יש לנהגים אישור על העדר עבירות מין.
3. לכאורה לא ניתן לבוא בטענות לחברת ההסעות, והרי תנאי ההתקשרות לא נקבעו עמה באופן פוזיטיבי (בבל"ה רשום רק את מספר אוטובוסים). ברם, ידוע לה כי היא לא יכולה, בהיסע של בני נוער, להעמיד נהג שהוא נעדר אישור על העדר עבירות מין.

בנוסף לכך נמצא כי רכש בלוני גז נעשה בניגוד לנהלים. בפועל למרות שיצאה הזמנה, אגב בדיעבד, בלוני הגז נרכשו שלא מהספק שהמועצה בחרה, כך שהבלונים לא נבדקו כנדרש על-ידי טכנאי, והללו טולטלו בטיול, במקום שימשכו למקום על-ידי הספק, דבר שחשף את החניכים והרכז לסיכונים.

לאור כל האמור ממליצה הביקורת, כדלקמן:

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

- 7.1 שיקבע בנוהל כי כל פעולה עם חניכים הכרוכה ביציאה מחוץ למתקן התנועה, חייב בדיווח למחלקת בטחון.
- 7.2 בפעילות של התנועה הכרוכה בהיסעים, מחלקת החינוך או קב"ט המועצה יוודאו אישית כי הנהגים וכלי הרכב כשירים ועומדים בדרישות החוק.
- 7.3 בכל הליך הצעת מחיר בהם ההצעות הנמוכות ביותר זהות, תקיים המועצה התמחרות בין המציעים.
- 7.4 יש לקבוע בבל"ה תנאי סף מהותיים כמו קיומו של אישור על העדר עבירות מין (ניתן לרשום תנאי כללי שכל הוראות חוזר משרד החינוך בעניין הסע למוס"ח חלים ומחייבים).
- 7.5 לאור העובדה שמסיע זה מסיע גם תלמידים למוס"ח, נדרש לבוא עמו חשבון כדי להבטיח, בראש ובראשונה כי ביתר ההסעות הנהגים כשירים.
- 7.6 על אגף החינוך לקבוע בקרה המבטיחה כי כל הנהגים עומדים בדרישות החוק, לרבות שהללו בעלי אישור על העדר עבירות מין.
- 7.7 אין לביקורת אלא לחזור על המלצתנו שכל נושא רכש הגז יטופל על-ידי אגף תפעול.
- 7.8 יש להבהיר לרכז התנועה כי עליו להיות זמין בנייד בייחוד ביציאה לטיולים וכאשר הממונים עליו או גורמים בכירים ברשות מבקשים לשוחח עמו.

נספחים

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

11.1.2016

לכבוד
 מר אלון קוחלני
 מבקר המועצה

שלום רב,

הנדון: דוח ביקורת על הסע חניכים לאילת

אגף החינוך מקצה משאבים רבים לניהול ופיקוח על תנועת בני המושבים. בעקבות דוח הביקורת 2014 ערכנו נהלים חדשים והתנועה נמצאת תחת ניהול צמוד של מנהל המחלקה.

יש לציין ששינויים אלה הגבירו את הפיקוח על התנועה, שבעבר נתפשה על ידי המועצה כיחידה חיצונית לאגף.

באשר לממצא המרכזי שבדו"ח, עם קבלת המידע ממבקר המועצה, **מנהלנית מח' החינוך** ביחד עם ראש המועצה פעלו במידי והביא לכך שהנהג הוחלף במהירות.

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.

בשל העובדה שאחד המסיעים היה בעל עבר נדרשו בעלי חברת המטייל להגיע לשיחת ברור וחידוד הנהלים באגף החינוך. חשוב לציין כי לא מדובר בשימוע. מנכ"ל המועצה פנה למנהלת המחלקה לביצוע שימוע אך זו הבהירה כי בהתאם לנהלים המקובלים במועצה, באחריות המחלקה ביצוע שיחת ברור ובאחריות מנכ"ל ביצוע שימועים.

חשוב לציין כי המסיע, כיתר מסיעי תלמידים למוס"ח, מעביר כל שנה את שמות כל הנהגים בצרוף האישיורים הרלוונטיים. אין למסיע הרשאה מבחינתנו להחליף נהגים, ללא הגשת אישורים וצרוף המסמכים.

במקרה של הסע שאינו למוס"ח, כמו טיול, האחראי בשטח בודק את רישיון הנהיגה ואישור קצין הבטיחות עבור הרכב.

אין הנחיה לבדיקת אישור בנושא עבר פלילי בהסעה שכזו. בעקבות הביקורת אגף החינוך יעדכן את הנוהל ויוסיף כי נדרשת בדיקה של אישור העדר עבר פלילי.

כפי שדוח הביקורת מראה, בנושא רכישת בלוני גז, נראה כי למרות התמורות הנזכרות רכז התנועה לא יישם את הכללים ורכש בלונים שלא בהתאם לנוהל וללא ידוע מנהלת המחלקה. מנהלת המחלקה קיימה בהנחיתי עם הרכז שיחת הבהרה בנושא והנחיה חד משמעית להקפיד על הנהלים. וניתנה הבטחתו שמעשה זה לא ישנה. חשוב לציין כי תרבות הניהול שאני מחילה באגף מעודדת אחריות והקפדה על הכלליים.

בנושא ועדת הרכש, ברור הוא כי ההערות לגבי ניהול הועדה כגון קיום התמחרות אינן נוגעות לאגף

החינוך ובנושאים שנוגעים לנו הוחלט כדלקמן:

1. לכל הבל"ה היוצאות בנושא ההסעות ירשמו תנאי הסף: א. עמידה בהוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך והפנים ואישור על העדר עבר פלילי.

2. לענין הבחירה במטיילי נתניה, מנכל המועצה פנה אלי ואל כוכב ואמר לי: "שני המציעים נתנו את אותה הצעה, אתן יכולות לבחור מי מבין השניים". אמרתי לו שאין לנו העדפה אך הוא פנה שוב ואז כוכב אמרה המטייל נתניה. חשוב לציין כי החלטות בדבר זהות הקבלנים לא נמצאת בידי האגף ואנו אדישים לגבי זהות הקבלנים.

3. לאור הערות הדו"ח שיש לפנות לקב"ט לאישור כלל פעילויות התנועה, כולל טיולים מבחינה בטיחותית וביטחונית, וכן פניה לאגף השפע לאישורים הכרוכים בנושא גז, אגף החינוך מציין כי אין נהלים המעגנים מחויבות זו של מנהלי האגפים האחרים, מעורבותם נתפסת כ"עזרה" ו"טובה" לחינוך. לכן יש לפנות למנכ"ל המועצה כדי שביחד עם אגפי הביטחון והתפעול (היכן שרלוונטי) יערכו נהלי עבודה המעגנים את כל תהליכי העבודה ביציאה לטיולים/מחנות. כמו כן מנהלת המחלקה תפעל לקיים בנושא זה פיקוח קפדני עוד יותר ממה שננקט.

בברכה
צביה שמע,
מנהלת האגף

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת האסורים ע"פ חוק בפרסום, והמפרסם תוכן מסמך זה, כולו או חלקו בניגוד לחוק דינו – מאסר שנה.